

รายงานการวิจัย

ความรู้ ความเข้าใจ และสภาพการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับ

เทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

Knowledge, Understanding and Local Tax Paying of the People to Wangluang

Subdistrict Municipality, Selaphum District, Roi Et Province

แสงระวี จินดา¹

รัฐบุรุษ คุ้มทรัพย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ศึกษาสภาพและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อาชีพ และรายได้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีท้องถิ่น ให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง จำนวน 1,512 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน ได้ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่าง

เป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้กับส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคู่กัน รองลงมา บุคคลใดที่เปิดหอพักให้เช่า ต้องเสียภาษีป้ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โทษจากการไม่เสียภาษีจะถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่ปิดไว้ตลอดปี โดยที่เจ้าของไม่อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่นอกจากคนนอนเฝ้า เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ส่วนเรื่องที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่นน้อยที่สุดคือเรื่องกำหนดระยะเวลาเสียภาษี

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (รองศาสตราจารย์ ดร.), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ท้องถิ่น ประเภทของภาษีที่จะต้องชำระ และ กำหนดระยะเวลาการยื่นแบบเพื่อเสียภาษีท้องถิ่น

2. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับ เทศบาลตำบลวังหลวง มีความคิดเห็น ว่า สภาพการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชน ให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง โดยภาพรวม และรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของเทศบาล ด้าน ความสะดวกในการเสียภาษีท้องถิ่น และด้าน การอำนวยความสะดวกและการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

3. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับ เทศบาลตำบลวังหลวง ทั้งเพศหญิงและเพศ ชาย มีความคิดเห็น ว่าสภาพการเสียภาษี ท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาล ไม่ แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับ เทศบาลตำบลวังหลวง ที่อาชีพต่างกัน มีความ คิดเห็น ว่าสภาพการเสียภาษีท้องถิ่นของ ประชาชนให้กับเทศบาล แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชน ที่มีอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็น ว่าสภาพการ เสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาล ตำบลวังหลวง แตกต่างกับประชาชนที่มี อาชีพเกษตรกรรม

5. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับ เทศบาลตำบลวังหลวง ที่รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็น ว่าสภาพการเสียภาษี ท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาล ไม่ แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความรู้ ความเข้าใจ, การเสียภาษี ท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this study were to study and compare knowledge, understanding and local tax paying of the people to Wangluang Subdistrict Municipality, Selaphum District, Roi Et Province, classified by gender, occupation and occupation. Population of the study consisted of 1,512 people who need to pay local tax to Wangluang Subdistrict Municipality. The samples were 324 persons determined by Taro Yamane's method. The questionnaire with multiple-choice, rating scale and reliability at .94 was used as a tool. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and least significant difference by Scheffe's method. The results of the study revealed that:

1. The knowledge and understanding people about the local tax paying to Wangluang Subdistrict Municipality was at the moderate level in overall, ranked by descending in 3 order as follows; people's duty to pay tax to the central and local government, followed by label tax that the dormitory owner have to pay to local government, penalty in case of neglect for both civil and criminal, no property tax for sheds or buildings that closed all year but only with the guard. The lowest

level of knowledge and understanding about tax period, type of tax to be paid and the time limit for local taxpayers.

2. The people's opinion on local tax paying to Wangluang Subdistrict Municipality was at the high level both overall and all each aspect, ranked by descending order; officer of the Municipality, convenience of local tax paying, facilitation and public relation respectively.

3. The people's opinion with different gender towards local tax paying was not different.

4. The people's opinion with different occupation towards local tax paying was statistically significant different at .05 level. The opinion of people with private occupation and agriculturist was different.

5. The people's opinion with different income per month towards local tax paying was not different.

Keywords : knowledge, understanding, local tax paying

บทนำ

การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า นั้น “เงินงบประมาณ” เป็นปัจจัยสำคัญเพราะ หากท้องถิ่นมีรายได้น้อยการพัฒนาจะไม่ก้าวหน้า ดังนั้นท้องถิ่นจะต้องพยายามจัดหา และจัดเก็บรายได้ให้มากยิ่งขึ้นเพื่อใช้เป็น ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่างๆ ที่มีอยู่

มากมายมิใช่จะรอขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากรัฐบาลฝ่ายเดียวเนื่องจากสภาพปัจจุบันท้องถิ่นแต่ละแห่งมีงบประมาณของตัวเองแทบไม่พอรายจ่ายและโดยเฉพาะมักจะเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับรายจ่ายประจำเช่นเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ฯลฯ มากกว่ารายจ่ายเพื่อการลงทุนที่เป็นสิ่งก่อสร้างหรือที่ดินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับคณะผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นจะต้องทำความเข้าใจเพื่อการใช้จ่ายเงินงบประมาณอยู่ในขอบเขตของกฎหมายและอำนาจหน้าที่ตลอดจนเป็นไปอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพสูงสุดสมกับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยที่จัดตั้งท้องถิ่นขึ้นมาเพราะหากการบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามระเบียบหรือมีการทุจริตเกิดขึ้นแล้วย่อมจะส่งผลเสียหายแก่ท้องถิ่นและประชาชนส่วนรวมและจะมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้บริหารตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นอีกด้วย (กระทรวงมหาดไทย, 2543 ค : 142) การบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยปัจจุบันแบ่งส่วนราชการออกเป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยยึดหลักการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่บริการประชาชนในพื้นที่ตรงกับความต้องการของประชาชนมากกว่าราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคโดยสามารถแบ่งราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เทศบาล

กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

การกระจายอำนาจทางการคลังเป็นวิธีการสำคัญในการกระจายอำนาจทางการเมือง การปกครองสู่ท้องถิ่น เนื่องจากการกระจายอำนาจทางการคลังจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม เป็นการกระจายความเจริญและความมั่งคั่งออกไปสู่ภูมิภาคต่างๆ อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกันรวมทั้งเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพของการปกครองตนเองของภูมิภาคและท้องถิ่นต่างๆ ด้วยนั่นเอง จรัสได้เสนอหลักการในการกระจายอำนาจทางการคลังไปสู่ท้องถิ่นเอาไว้ 3 ข้อ คือ

1. การให้ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บภาษีท้องถิ่น (Local Tax) บางประเภทได้เอง หรือการให้ท้องถิ่นได้รับส่วนแบ่งรายได้จากการจัดเก็บภาษีบางประเภทร่วมกับรัฐบาลกลาง (Revenue Sharing Taxes) ก็ได้

2. การที่จะต้องให้เงินอุดหนุนในการพัฒนาแก่ท้องถิ่นที่มีฐานะทางการเงินคือต่ำกว่าท้องถิ่นอื่น และรายได้ของท้องถิ่นนั้นไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนทุกคนจะได้รับบริการทางด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของรัฐอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกันไม่ว่าบุคคลนั้นจะตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ใดของประเทศ

3. การให้สิทธิแก่ท้องถิ่นในการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรัฐอาจจะเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ หรือจัดตั้ง หรือหาสถาบันทางการเงินให้ท้องถิ่นกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อให้ท้องถิ่นไปใช้ในโครงการ

ลงทุน หรือใช้ดำเนินกิจกรรมหลักของตนเอง ได้จากเจตนารมณ์เรื่องการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านงบประมาณ นั่นก็เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเป็นของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้รับมานั้นด้วยตนเอง การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บและการบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจในการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบซึ่งหากดำเนินการได้เช่นนี้แล้ว ย่อมจะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์และพร้อมที่จะปฏิบัติงาน เพื่อท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เพื่อศึกษาสภาพการเสียภาษีภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบลวังหลวงอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อาชีพ และรายได้

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของภาษีอากร มีประเด็นที่พึงพิจารณามี 4 ประเด็น คือ

1. ภาษี หมายถึง รายได้หรือทรัพย์สิน หมายความว่า ภาษีอาจเป็นในรูปเงินตราหรือในรูปสินค้าและบริการก็ได้

2. ภาษี หมายถึง รายได้หรือทรัพย์สินที่ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาล หมายความว่า การเก็บภาษีเป็นการเคลื่อนย้ายรายได้หรือทรัพย์สินจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาล ในที่นี้พึงเข้าใจว่าการเก็บภาษีมิได้เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในสังคม การเก็บภาษีเป็นเพียงการเคลื่อนย้ายรายได้หรือทรัพย์สินจากครอบครองของเอกชนไปสู่ความครอบครองของรัฐบาลเท่านั้น กล่าวคือ ในการเก็บภาษีนั้น สังคมมิได้มีสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น รายได้ของสังคมจึงมิได้เพิ่มขึ้น แม้รัฐบาลจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเก็บภาษี แต่เอกชนก็มีรายได้ลดลงเท่ากับรายได้ที่รัฐบาลเพิ่มขึ้น ดังนั้นสังคมทั้งสังคมจึงมิได้มีรายได้หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจากการเก็บภาษีภาษีจึงเป็นเงินโอน (Transfer Payment) มิใช่รายได้ (Income) ของสังคมและการเก็บภาษีก็คือ การโอนอำนาจซื้อหรือทรัพย์สินจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาล โดยที่ในการโอนนั้นมิได้ก่อให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นในสังคม

3. การโอนรายได้จากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาลนั้นไม่ก่อให้เกิดภาระในการชำระคืนแก่รัฐบาล หมายความว่า ไม่ใช่การกู้ยืมตัวเอง กล่าวคือ การกู้ยืมนั้นเป็นการเคลื่อนย้ายรายได้ หรือทรัพย์สินจากภาคเอกชนสู่

ภาครัฐบาลเหมือนกัน แต่ก่อให้เกิดภาระที่รัฐบาลจะต้องเคลื่อนย้ายรายได้หรือทรัพย์สินกลับคืนสู่ภาคเอกชน เมื่อตอนรัฐบาลชำระเงินคืนให้แก่เอกชน แต่การเก็บภาษีนั้นรัฐบาลไม่มีข้อผูกพันในการชำระคืน

4. ปัญหาว่าการที่รัฐบาลประกอบกิจการที่ได้กำไรจะเป็นภาษีหรือไม่ เพราะตัวรัฐบาลเองมิได้จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งกำไรหรือหากำไร แต่การได้กำไรของรัฐบาลในส่วนที่เกินกว่าต้นทุน หรือผลตอบแทนต่อปัจจัยการผลิตก็เท่ากับว่ารัฐบาลได้โอนรายได้ หรือทรัพย์สินจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาล การโอนรายได้นี้ถือเป็นภาษีอย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น กิจการโรงงานยาสูบ หรือกองสลากกินแบ่งของรัฐบาล รัฐบาลได้กำไรจากกิจการทั้งสองกำไรนี้ถือได้ว่าเป็นภาษिरูปหนึ่ง สิ่งที่น่าคิดต่อไปก็คือว่าหากรัฐบาลดำเนินการขาดทุน เช่น กิจการของขนส่งมวลชนจะถือเป็นอะไร ถ้าหากรัฐบาลได้นำเอาเงินภาษีมารช่วยเหลือกิจการขนส่งมวลชนก็ถือได้ว่าเป็นภาษีในเชิงลบ (Negative Income Tax) คือ เป็นการคืนรายได้หรือเคลื่อนย้ายรายได้จากภาครัฐบาลไปสู่ภาคเอกชน หรือเป็นการอุดหนุน (Subsidy) นั้นเอง

จากคำนิยามดังกล่าว สรุปได้ว่า ภาษีอากรหมายถึง เงินที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำมาชำระให้กับเทศบาลรวม 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากร ฆ่าสัตว์

หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีอากรประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 4 ประการ คือ

1. หลักความยุติธรรม (Equity) ในการจัดเก็บภาษีอากรทุกคนที่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกันควรจะเสียภาษีเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติของรัฐเท่าเทียมกัน

2. หลักความแน่นอน (Certainty) ในการจัดเก็บภาษี จะต้องให้ผู้เสียภาษีได้ทราบถึงเวลาวิธีการ ในการชำระภาษี จำนวนภาษีอากรที่จะต้องชำระ และสถานที่ชำระภาษี กล่าวคือ ภาษีจะต้องมีความแน่นอน ไม่มีลักษณะกำกวม ลักษณะและรูปแบบของภาษี รวมทั้งจำนวนที่จะต้องเสีย จะต้องเป็นที่ชัดเจนแก่ผู้เสียภาษีทุกคน

3. หลักความสะดวก (Convenience) การจัดเก็บภาษี ควรจะต้องจัดเก็บตามวันเวลา สถานที่และด้วยวิธีการที่จะทำให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกในการเสียภาษี

4. หลักประหยัด (Economy) ในการจัดเก็บภาษี จะต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุดสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บน้อยที่สุด แต่ทำให้รัฐบาลได้รับรายได้มากที่สุด

หลักการดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรประกอบด้วยงาน ดังนี้

1. งานเตรียมการ เป็นต้นว่างานออกกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับภาษีอากร งานจัดทำปฏิทินการบริหารงานภาษีอากร ประจำปี งานการคาดคะเนงบประมาณรายได้จากภาษีอากรแยกประเภท งานด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน งานติดต่อประสานงานโดยตรงกับผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร งานทะเบียนประวัติจัดลำดับเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร งานจัดพิมพ์แบบ

แสดงรายการและจำนวนเงินภาษีอากร งานการจัดวันเวลาและสถานที่เสียภาษีอากร

2. งานประเมินภาษีอากร เป็นต้นว่างานรับแบบและวิเคราะห์แบบแสดงรายการคำนวณยอดเงินภาษีอากร งานประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ งานประเมินเงินได้สุทธิพร้อมทั้งรายการและจำนวนเงินที่ได้หักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อน งานประเมินค่าสุทธิแสดงฐานะเศรษฐกิจส่วนตัวของผู้เสียภาษีอากร งานประเมินภาษีอากรเพิ่มเติมตามกรณีผู้เสียภาษีแสดงรายการและจำนวนเงินไว้ต่ำกว่าความเป็นจริงพร้อมกับคืนเงินจ่ายเกิน

3. งานรับชำระค่าภาษีอากรและงานบันทึกหลักฐาน เป็นต้นว่างานตรวจนับรับเงินสดเช็ค ธนาณัติ และตราสารการเงินประเภทต่างๆ งานออกใบเสร็จชำระเงินภาษีอากร งานเก็บรักษาอากรงานเก็บรักษาเงิน ณ สถานที่รับภาษีอากร งานนำเงินส่งคลังหรือฝากไว้กับธนาคาร งานรวบรวมแยกประเภทจัดลำดับเอกสารทางการภาษีอากร งานบันทึกหลักฐานลงรายการ และจำนวนเงินตามระเบียบและวิธีการบัญชี งานบันทึกหลักฐานการทุจริตเกี่ยวกับการภาษีอากร งานบันทึกหลักฐานแสดงผลการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่และงานบันทึกหลักฐานด้านอื่น ๆ

4. งานด้านการตรวจสอบและไต่สวน เป็นต้นว่างานตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการโดยหัวหน้าส่วนราชการ งานทดสอบและตรวจสอบทางการเงินและทางการเงินบัญชีงานตรวจสอบการเก็บรักษา

เงินและทรัพย์สินของทางราชการ งานตรวจสอบและได้ส่วนความผิดทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ งานตรวจสอบสืบสวนและได้ส่วนการทุจริตของผู้เสียหายอากร งานคดีความฟ้องร้องต่อศาลเพื่อการรับโทษทัณฑ์ งานด้านการตรวจสอบแบ่งออกเป็นสอบประเภทคือ การตรวจสอบภายในและการตรวจสอบภายนอกส่วนราชการ

5. งาน ด้าน ประเมิน ผล การ ปฏิบัติงาน เป็นต้นว่างานแจ้งนับปริมาณงานและวัดผลคุณภาพงาน งานสถิติแสดงประเภทและจำนวนเงินภาษีอากรตามที่ได้เก็บได้จริง งานแสดงความก้าวหน้าเกี่ยวกับการบริหารงานภาษีอากร งานแสดงรายการและจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการบริหารงานภาษีอากรงานจัดทำและเสนอรายงานต่อผู้บังคับบัญชาภายในส่วนราชการ เสนอต่อรัฐบาล รัฐสภาและประชาชนงานเสนอข้อเท็จจริงทางการเงินแยกเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน รายงวด รายปี และช่วงระยะเวลาห้าปี

สรุปได้ว่า ในการจัดเก็บภาษี จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ที่สำคัญ คือ ความยุติธรรมในการจัดเก็บภาษี ความแน่นอนของภาษีที่ต้องเสีย ความสะดวกในวัน เวลา และสถานที่ในการจัดเก็บภาษี และรวมถึงความประหยัดในการจัดเก็บภาษี

เครื่องชี้วัดในการจัดเก็บภาษี

การจัดเก็บภาษี มีเครื่องมือที่เป็นที่ยอมรับกันและนิยมใช้วัดหรือกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร มี 3 วิธีคือ

1. วัดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of Collection) ถือหลักว่าการจัดเก็บภาษีที่ดีควรถือหลักประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ ไม่ใช่เก็บภาษีได้มากแต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีก็มากด้วย การวัดประสิทธิภาพของการบริหารภาษีอากรตามวิธีนี้ มีแนวปฏิบัติโดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีที่เก็บได้ ถ้าอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายต่อภาษีที่เก็บได้ต่ำก็แสดงว่าการเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพสูง

2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ (Actual Yields VS Potential Yields) ตามวิธีนี้จะต้องคำนวณในการเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท ถ้าจะเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ควรได้รายได้เท่าไร แล้วเปรียบเทียบรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้นๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ก็จะทำให้รู้ว่าการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้นๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร

3. วัดค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) ตามวิธีนี้จะถือหลักว่าภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่าย

ในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำกล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ่มชัด และสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากรที่ปฏิบัติตาม โดยไม่ต้องปรึกษาทนายความ

สรุปได้ว่าตัวชี้วัดว่าการจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บจะต้องต่ำ รายได้ที่ดี

จัดเก็บจริงเป็นรายได้ที่ควรจะได้ และผู้เสียภาษีจะต้องเสียค่าใช้จ่ายตามกฎหมายต่ำ

แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น

ในการปกครองท้องถิ่นนั้นจะมีหลักในการบริหารการคลังท้องถิ่นที่เป็นกระบวนการบริหารที่เกี่ยวกับการจัดเก็บและจัดหารายได้และการใช้จ่ายเงินของท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณรายจ่าย การจัดเก็บหารายได้ และการตรวจสอบการคลัง โครงสร้างของการคลังท้องถิ่นจึงประกอบด้วย รายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น โครงสร้างรายได้ของการปกครองท้องถิ่น แสดงให้เห็นถึงการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง โดยรัฐบาลกลางเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้างที่ให้เป็นของท้องถิ่นและรายได้ประเภทใดบ้างที่ยังคงเป็นของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดในรูปของกฎหมาย ทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง รวมถึงระเบียบและข้อบังคับต่างๆ

ปัจจุบัน ท้องถิ่นแต่ละรูปแบบมีโครงสร้างรายได้ประเภทต่างๆ ประกอบด้วย (มาลัยทิพย์ วานิชย์, 2542 : 29-32)

1. รายได้ที่มาจากภาษีอากร จำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 ภาษีที่รัฐบาลท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้เอง (Locally Levied Taxes)

1.2 ภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มและจัดสรรให้ (Surcharge Taxes) เป็นภาษีที่รัฐบาลกลางจัดเก็บในอัตราที่เพิ่มกว่าปกติ

เพื่อนำมาจัดสรรให้แก่รัฐบาลท้องถิ่น ภาษีที่สำคัญ ได้แก่

1.3 ภาษีที่รัฐบาลจัดแบ่งให้ (Shared Tax) เป็นภาษีที่รัฐบาลกลางจัดเก็บและมอบเงินทั้งหมดให้เป็นรายได้ของท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

2. รายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร (Non-Tax Revenue) ซึ่งจะประกอบด้วย

2.1 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ

2.2 รายได้จากทรัพย์สิน

2.3 รายได้จากสาธารณูปโภค

2.4 เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

3. เงินอุดหนุน (Grants-In-Aid) โดยทั่วไปแล้วเงินอุดหนุนที่รัฐบาลกลางจัดสรรให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นนั้นจะแบ่งแยกออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ

3.1 เงินอุดหนุนทั่วไป

3.2 เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

3.3 เงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณี

พิเศษ

4. เงินสะสม

5. เงินกู้

โครงสร้างรายจ่ายของรัฐบาลท้องถิ่นสามารถจำแนกเป็น 2 ประเภทคือ รายจ่ายประจำและรายจ่ายพิเศษ

ในส่วนของรายจ่ายประจำ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. รายจ่ายบกลางเป็นรายจ่ายสำหรับหน่วยงานทั่วไปของท้องถิ่นที่ไม่แยกตั้งค่าใช้จ่ายเป็นการเฉพาะ ประกอบด้วย

2. รายงานของหน่วยงานเป็นรายงานที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานต่างๆ ของท้องถิ่น ตามการจัดโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย หมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ หมวดเงินอุดหนุน หมวดรายจ่ายอื่นๆ หมวดค่าสาธารณูปโภค และ หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

เนื่องจากเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีอิสระในการดำเนินการบริหารการคลังของตนเองได้ภายในขอบเขตหนึ่ง และเพื่อที่จะให้การบริหารงานคลังของเทศบาลทุกแห่งมีลักษณะที่สอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน และสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2498 จึงได้จัดวางระบบและกำหนดระเบียบการบริหารงานคลังของเทศบาลออกเป็น 3 ประเด็นสำคัญ คือ รายได้ของเทศบาล รายงานของเทศบาลและงบประมาณประจำปี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีท้องถิ่น ให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง จำนวน 1,512 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

1. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่น ในภาพรวมประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 49.0) โดยเรียงลำดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่น จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้กับส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคู่กัน (ร้อยละ 96) รองลงมา บุคคลใดที่เปิดหอพักให้เช่า ต้องเสียภาษีป้ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โทษจากการไม่เสียภาษีจะถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา (ร้อยละ 78) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่ปิดไว้ตลอดปี โดยที่เจ้าของไม่อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่ นอกจากคนนอนเฝ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ร้อยละ 76)

ส่วนเรื่องที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่นน้อยที่สุด คือ เรื่องการกำหนดระยะเวลาเสียภาษีท้องถิ่น ประเภทของภาษีที่จะต้องชำระ และกำหนดระยะเวลาการยื่นแบบเพื่อเสียภาษีท้องถิ่น

2. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัด

ร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นว่าสภาพการเสี่ยภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของเทศบาล ด้านความสะดวกในการเสี่ยภาษีท้องถิ่น และด้านการอำนวยความสะดวกและการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เป็นดังนี้

1) ด้านความสะดวกในการเสี่ยภาษีท้องถิ่น โดยภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ สภาพความเหมาะสมของการจัดสถานที่เพื่อให้บริการแก่ประชาชน ผู้มาชำระภาษีอากร รองลงมา สภาพอากาศบริเวณที่ชำระภาษีอากรมีความเหมาะสมและเย็นสบาย และความสะดวกในการเดินทางไปชำระภาษีอากร ณ สำนักงานเทศบาล

2) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของเทศบาล โดยภาพรวมและและทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การปฏิบัติตามระเบียบขั้นตอนของเจ้าหน้าที่ผู้รับชำระภาษีอากร การตอบข้อซักถาม การให้ข้อมูลรายละเอียดของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่ท่านไม่เข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษีอากร และความเอาใจใส่และความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ที่รับชำระภาษีอากร

3) ด้านการอำนวยความสะดวกและการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมและและทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การ

จัดระบบเอกสารของเทศบาลเพื่อให้ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล ความทั่วถึงของการประชาสัมพันธ์เชิญชวนของเทศบาลเพื่อให้ประชาชนมาชำระภาษีอากร และขั้นตอนการปฏิบัติในการชำระภาษีอากรมีความชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ

3. ประชาชนที่เสี่ยภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นว่าสภาพการเสี่ยภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง ไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่เสี่ยภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นว่าสภาพการเสี่ยภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยประชาชนที่มีอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นว่าสภาพการเสี่ยภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม

5. ประชาชนที่เสี่ยภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นว่าสภาพการเสี่ยภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ประชาชนที่เสี่ยภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัด

ร้อยเอ็ด มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่น ในภาพรวมประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ กรณิศ จิมะวงษ์ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นในเขตเทศบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ การศึกษามีความสอดคล้องกัน ในเรื่องที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่น โดยผลการศึกษาพบว่า เรื่องที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่นน้อยที่สุดคือ การกำหนดระยะเวลาเสียภาษีท้องถิ่น ประเภทของภาษีที่จะต้องชำระ และกำหนดระยะเวลาการยื่นแบบเพื่อเสียภาษีท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กรณิศ จิมะวงษ์ (2552 : บทคัดย่อ) ที่พบคือ ด้านที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ ด้านกำหนดการชำระภาษี ส่วนเรื่องที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีท้องถิ่นมากที่สุดคือ ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้กับส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคู่กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลได้มีการณรงค์ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนผ่านสื่อต่างๆ อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติกร หมู่พยัคฆ์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีประเภทต่างๆ ให้กับประชาชนของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา

เทศบาลตำบล ท่าใหม่ ตำบลท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ในจำนวนวิธีการต่างๆ ที่เทศบาลสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนนั้น การส่งจดหมายถึงผู้รับโดยตรง เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุด กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับบ่อยมากที่สุดและทำให้ประชาชนเข้าใจไม่ชัดเจนมากที่สุด และเรื่องที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจมากในระดับรองลงมา เช่น บุคคลใดที่เปิดหอพักให้เช่า ต้องเสียภาษีป้ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โทษจากการไม่เสียภาษีจะถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างที่ปิดไว้ตลอดปี โดยที่เจ้าของไม่อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่ นอกจากคนนอนเฝ้า เจ้าของโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดิน และจากการศึกษาของ ณรงค์ เขมวีรัตน์ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล พบว่า ความรู้ ความเข้าใจของประชาชน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ดังนั้นเทศบาลควรจัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลต่อไป

2. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นว่าสภาพการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของ

เทศบาล ด้านความสะดวกในการเสียภาษี
ท้องถิ่น และด้านการอำนวยความสะดวกและ
การประชาสัมพันธ์ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้
แสดงให้เห็นว่า เทศบาลได้ให้ความสำคัญและ
เอาใจใส่ต่อประชาชนผู้เสียภาษีเป็นอย่างยิ่ง
โดยด้านเจ้าหน้าที่ได้มีการการปฏิบัติตาม
ระเบียบ ขั้นตอนของเจ้าหน้าที่ผู้รับชำระภาษี
อากร การตอบข้อซักถาม การให้ข้อมูล
รายละเอียดของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่ท่านไม่
เข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษีอากร และความเอา
ใจใส่และความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ที่รับ
ชำระภาษีอากร ในด้านความสะดวกในการเสีย
ภาษีท้องถิ่น เทศบาลได้ดำเนินการด้านสภาพ
ความเหมาะสมของการจัดสถานที่เพื่อให้
บริการแก่ประชาชนผู้มาชำระภาษีอากร
รองลงมา สภาพอากาศบริเวณที่ชำระภาษีอากร
มีความเหมาะสมและเย็นสบาย และความ
สะดวกในการเดินทางไปชำระภาษีอากร ณ
สำนักงานเทศบาล สอดคล้องกับการศึกษาของ
กรณิศ จิมะวงษ์ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา
เรื่องความรู้ ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่น
ของประชาชนในเขตเทศบาล อำเภอแม่จัน
จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ชำระภาษี ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล
ส่วนด้านการอำนวยความสะดวกและการ
ประชาสัมพันธ์ เทศบาลได้ดำเนินการโดย
ภาพรวมและแต่ละทุกข้ออยู่ในระดับมาก
เช่นเดียวกับสองด้านดังกล่าวข้างต้น เรื่องที่
ดำเนินการ เช่น การจัดระบบเอกสารของ
เทศบาลเพื่อให้่ายต่อการสืบค้นข้อมูล ความ
ทั่วถึงของการประชาสัมพันธ์เชิญชวนของ

เทศบาลเพื่อให้ประชาชนมาชำระภาษีอากร
และขั้นตอนการปฏิบัติในการชำระภาษีอากรมี
ความชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ

3. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับ
เทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัด
ร้อยเอ็ด ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็น
ว่าสภาพการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชน
ให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง ไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับ
เทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัด
ร้อยเอ็ด ที่อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นว่าคุณภาพ
การเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับ
เทศบาลตำบลวังหลวง แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่
มีอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นว่าคุณภาพการเสีย
ภาษีท้องถิ่นของประชาชนให้กับเทศบาลตำบล
วังหลวง แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพ
เกษตรกรรม สอดคล้องกับการศึกษาของ สราวุธ
ชัยชนะ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา
ความรู้ ความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่นของ
ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน
ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่
พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลป่าแดดที่อาชีพต่างกัน ทำให้เกิด
ความแตกต่างเรื่องความรู้ ความเข้าใจในการ
เสียภาษีท้องถิ่น

5. ประชาชนที่เสียภาษีท้องถิ่นให้กับ
เทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัด
ร้อยเอ็ด รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็น
ว่าคุณภาพการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชน
ให้กับเทศบาลตำบลวังหลวง ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

- ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
1. จากผลการศึกษาเทศบาลควรจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลต่อไป
  2. จากผลการศึกษา เทศบาลควรส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสียภาษีในเรื่องการกำหนดระยะเวลาเสียภาษีท้องถิ่น ประเภทของภาษีที่จะต้องชำระ และกำหนดระยะเวลาการยื่นแบบเพื่อเสียภาษีท้องถิ่น ให้มากยิ่งขึ้น
  3. เทศบาลควรดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนผ่านสื่อต่างๆ ให้หลากหลายยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำศึกษาครั้ง

- ต่อไป
1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางการรณรงค์และส่งเสริมให้เทศบาลสามารถจัดเก็บรายได้ ได้ดียิ่งขึ้น
  2. ควรศึกษาแนวทางการสร้างความร่วมมือของประชาชนในการเสียภาษีท้องถิ่นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  3. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีอากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล

เอกสารอ้างอิง

- กรณีศ จิมะวงษ์. 2552. ความรู้ ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. ปรินิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2542. สรุปสาระสำคัญของระบบงานแผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน.
- กรมการปกครอง. 2542. กฎหมายระเบียบและข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2542). กรุงเทพฯ : อาสาศึกษาดินแดน.
- กระทรวงมหาดไทย. 2543. คู่มือการปฏิบัติงานคลังเทศบาลและเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์.

- กิตติกร หมู่พยัคฆ์. 2543. **วิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีประเภทต่างๆ ให้กับประชาชนของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2541. **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โกวิทย์ พวงงาม. 2552. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- ขจร สาธุพันธ์. 2513. **การภาษีอากร**. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- ชัยปรมัตต์ อินดี. 2550. **สภาพและปัญหาการชำระภาษีอากรของประชาชนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ณรงค์ เขมวีรัตน์. 2539. **ศึกษาผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นัชชา ธรรมโม. 2551. **ศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.